

Türkiye'de Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

Küçükkaya & Sağlı Avukatlık Ortaklığı

Building a better
working world

İçindekiler

1. Genel olarak kişisel verilerin korunması ve korunan hukuki değer	4
2. Kişisel veri	4
3. Özel nitelikli kişisel veri	5
4. Kişisel verilerin korunması ile ilgili genel ilkeler	5
5. Kişisel verilerin işleme şartları	5
6. Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları	6
7. Kişisel verilerin aktarılması şartları	6
8. Veri sorumlusunun yükümlülükleri	7
9. İlgilinin hakları	7
10. Veri sorumlusuna başvuru ve şikâyet mekanizması	8
11. Kişisel Verilerin Korunması Kurumu ve Kişisel Verilerin Korunması Kurulu	9
12. Yaptırımlar	9

Yönetici özeti

Elinizde bulundurduğunuz çalışma, ülkemizde son senelerde gerek kamu gerekse özel sektörü oldukça meşgul eden 24 Mart 2016 tarihinde kabul edilen ve 7 Nisan 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun detaylı incelemesini ve bu incelemeler ışığında şirketlere getirdiklerinin değerlendirilmesini ihtiva etmektedir. Yeni yapılan bu düzenlemenin özünü oluşturan kişisel veri kavramı gerçek kişilerin kimliklerini belirli hale getirmeye elverişli her türlü bilgi şeklinde tanımlanmaktadır.

Yeni teknolojiler ve iş modelleri ışığında şirketlerin veriye olan ihtiyacı artmıştır. Hatta uygulama açısından veri, yeni dünya düzeninin petrolü olarak dile getirilmektedir. Gelişen iş dünyasında giderek daha fazla kullanılır hale gelen kişisel verilerin, bireyler ile hizmet sağlayıcılar arasında bir takım kolaylıklar ile pratik kazandırdığı yadsınamaz. Ne var ki, avantajların yanında risklerin de şirketler tarafından yasaya uygunluk ve toplumsal sosyal sorumluluk temelinde çok dikkatli bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Yasalara uyumdan başlayıp müşteri memnuniyetine kadar birçok menfaati koruyan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyum, önümüzdeki dönemde önemi her geçen gün artan bir uygulama olarak belirlenmektedir. Özellikle şirketler açısından tanımlanmış iş süreçlerinin yanı sıra talî süreçlerin de bir bütün olarak ele alınması ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyumun düzenli olarak denetlenmesi önem arz etmektedir.

İşbu çalışma, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla yürürlükte olan mevzuat hükümleri ışığında hazırlanmış olup; önümüzdeki dönemde Kanun'a ilişkin Yönetmelik ve Tebliğler başta olmak üzere ikincil mevzuat çıkarılması veya değişiklikler yapılması söz konusu olabileceğinden, açıklamalarımızın yeni düzenlemeler de dikkate alınarak değerlendirilmesi önem arz edecektir.

1. Genel olarak kişisel verilerin korunması ve korunan hukuki değer

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ("KVKK", "Kanun") 24 Mart 2016 tarihinde kabul edilmiş olup 7 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kanun hükmü uyarınca Kanun'un yayımı tarihinden önce işlenmiş olan kişisel verilerin, Kanun'un yayımı tarihinden itibaren iki yıl içerisinde Kanun'a uyumlu hale getirilmesi zorunludur. Rıza konusunda ise; yayım tarihinden önce hukuka uygun şekilde alınmış olan rızalar ancak bir yıl içerisinde aksi bir irade beyanında bulunulmaması durumunda Kanun'a uygun kabul edilmektedir. Ayrıca, Kanun'un uygulanmasına yönelik Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hale getirilmesine ilişkin usul ve esaslar, Veri Sorumluları Sicili'ne ilişkin usul ve esaslar, Kişisel Verilerin Korunması Kurulu'nun ("Kurul") çalışma usul ve esasları, Hizmet birimleri ile bu birimlerin çalışma usul ve esasları ve alanlarında yönetmeliklerin yürürlüğü gireceği öngörülmüş ise de söz konusu yönetmelikler henüz yürürlüğe girmemiştir.

Çalışmanın devamında detaylıca açıklanacak olan üçüncü kişilere ve yurt dışına veri aktarımı, veri sahibinin hakları, veri sahibinin başvurusuna yanıt verme yükümlülüğü, Kurul'a şikâyet, Kurul'un re'sen incelemesi, Veri Sorumluları Sicili ve suçlar ve kabahatlere dair hüküm 7 Ekim 2016 itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

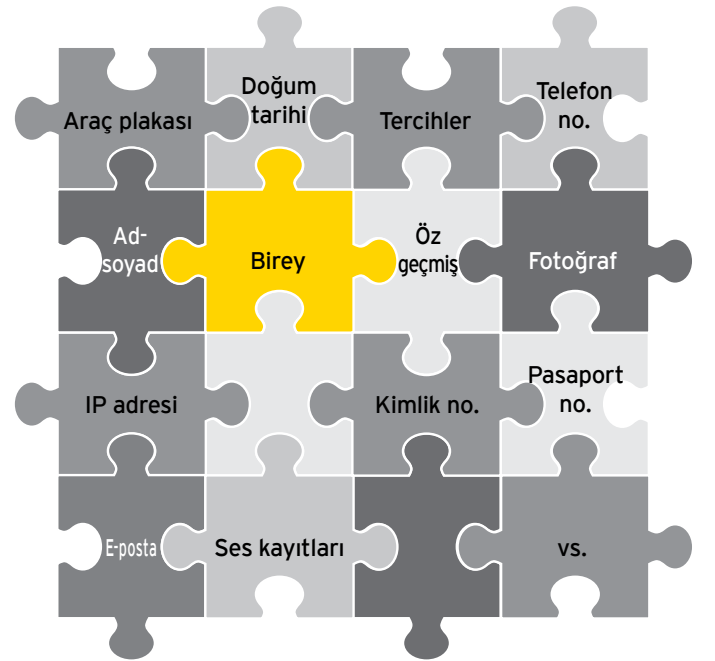
Kanun'un amacı 1. maddesinde açıklandığı üzere kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir. Kanun, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacaktır.

Söz konusu Kanun'un Anayasal dayanağını Anayasa'nın "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel

veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir." şeklinde olan 20. maddesi oluşturmaktadır.

Kişisel verilere ilişkin ihlallerden doğan cezai sorumluluk, çalışmanın devamında detaylı şekilde ele alındığı üzere, Türk Ceza Kanunu'nun Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar başlıklı 135. maddesi ve devamında ayrıca hükme bağlanmıştır.

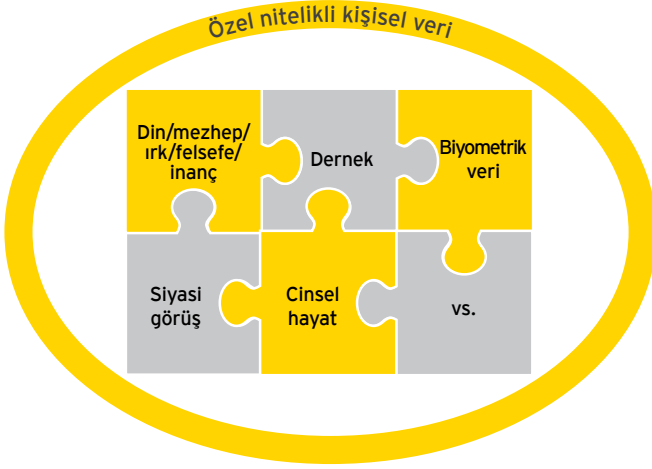
2. Kişisel veri

Kanun, kişisel veri kavramını 3. maddesinde "kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi" şeklinde ifade etmektedir. Keza, Anayasa Mahkemesi'nin nelerin kişisel veri sayılacağı konusundaki yorumu da oldukça geniş kapsamlıdır. Buna göre kişinin adı, soyadı, doğum tarihi ve yeri gibi kimliği doğrudan yansıtan bilgiler dışında; telefon numarası, araç plakası, SGK ve pasaport numarası, fotoğraf, görüntü ve ses kayıtları, özgeçmiş, genetik bilgiler, parmak izi, e-posta adresi, hobi ve tercihler, üyelikler ve aile bilgileri gibi gerek doğrudan gerekse dolaylı olarak kimliği belirlenebilir hale getiren veriler bütünü olarak ifade edilmiştir. Nitekim Kanun'un gerekçesinde de, Anayasa Mahkemesi'nin görüşüyle uyumlu olarak, kişisel verinin bireyin kesin teşhisini sağlayan bilgiler dışında aynı zaman ilişkilendirilebilecek ve bu surette o kişinin belirlenmesini, tanınmasını sağlayan verileri de kapsayacağı belirtilmiştir.

Kanun'un uygulama alanı, salt gerçek kişileri kapsadığından tüzel kişilerin unvan veya adres gibi bilgileri herhangi bir gerçek kişi ile irtibatlandırılmadıkça ve gerçek kişinin tanımlanmasına sebep olmadıkça kişisel veri sayılmamaktadır.

3. Özel nitelikli kişisel veri

Özel nitelikli kişisel veriler, Kanun'un 6. maddesinde kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri olarak sayılmıştır. Daha geniş bir ifade ile üçüncü kişiler tarafından öğrenildiği takdirde ilgili kişiyi mağdur duruma düşürebilecek veya toplum nezdinde yargılanmasına yol açabilecek nitelikte olan ve bu nedenle korunması daha büyük önem arz eden kişisel verilerdir.

4. Kişisel verilerin korunması ile ilgili genel ilkeler

Kişisel veriler işlenirken uyulması zorunlu olan ilkeler, Kanun'un 4. maddesinde sayılmıştır. Bu noktada öncelikle kişisel veri işleme faaliyetinin ne olduğunun tanımlanması gerekmektedir. Buna göre; kişisel verilerin elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması veya kullanmasının engellenmesi gibi her türlü işlemi kapsamaktadır. Sayılan faaliyetleri uygularken, Kanun hükmü uyarınca uyulması

zorunlu olan ilkeler şu şekildedir:

1. Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma
2. Doğru ve gerektiğinde güncel olma
3. Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme
4. İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma
5. İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme

Kişisel veriler ancak meşru bir amaç için işlenebilir ve veri sorumlusu, kişisel verilerinin işleme amacına sadık kalma yükümlülüğü altındadır. Amaç dışında verilerin işlenmesi, veri sorumlusunun bu fiilinden dolayı kanuni sorumluluğunun doğmasına yol açacaktır.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise işlenen kişisel verinin özel bir mevzuat hükmüyle belirlenmiş bir saklama süresine tabi olup olmadığıdır. Böyle bir durumda, veri sorumlusu kişisel veriyi ancak öngörülen süre boyunca saklayabilecektir. Şayet mevzuatta belirlenmiş bir süre bulunmuyor ise, veriler ancak işlendikleri amacında gerektiği süre zarfında muhafaza edilebilir. Muhafaza için ayrıca bir haklı sebebin bulunmadığı hallerde verilerin silinmesi, imhası veya anonim hale getirilmesi gerekmektedir. Kişisel veriler, ileri bir tarihte tekrar kullanılması ihtimaline dayanılarak muhafaza edilemez. Ayrıca, kişisel verilerin anonim hale getirilerek başka veriler ile eşleştirilerek dahi kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle irtibatlandırılmayacak şekilde olması sağlanmalıdır.

5. Kişisel verilerin işleme şartları

Kişisel veriler, ancak ilgili kişinin açık rızasının veya Kanun'un 5. maddesinde sayılan istisnaların varlığı halinde işlenebilir. Kanun açık rıza hususunu "belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza" şeklinde tanımlamıştır.

Açık rızanın gerektiği durumda, veri sorumlusunun ispat hukuku kurallarını gözeterek ileriye dönük dokümantasyon ve ispat vasıtalarını ortaya koyması gerekmektedir.

Açık rızanın yokluğu halinde kişisel veriler ancak Kanun'un 5. maddesinde belirtilen istisnalar gereği;

- ▶ Kanunlarda açıkça öngörülmesi,
- ▶ Fiihî imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması,
- ▶ Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması,
- ▶ Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması,
- ▶ İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması,
- ▶ Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması,
- ▶ İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması

hallerinde işlenebilmektedir.

6. Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları

Kural olarak, özel nitelikli kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmadan işlenmesi yasaktır. Ancak, Kanun'un 6. maddesinde özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi için de bir takım istisnalar sayılmıştır. Buna göre, özel nitelikli kişisel veriler;

- ▶ Kanunlarda öngörülen hallerde,
- ▶ Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla,
- ▶ Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından

ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kullanılabilir.

7. Kişisel verilerin aktarılması şartları

Kişisel verilerin aktarılması hususu Kanun'da iki ana başlık altında ele alınmıştır:

- ▶ Yurt içindeki 3. kişilere aktarılma
- ▶ Yurt dışına aktarılma

7.1. Yurt içinde 3. kişilere aktarma

Her ne kadar kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemiyor olsalar da; Kanun'un 8. maddesinde, yurt içindeki 3. kişilere aktarılmada açık rıza şartına istisnalar öngörülmüştür.

Böylece;

- ▶ Kanunlarda açıkça öngörülmesi,
- ▶ Fiihî imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması,
- ▶ Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması,
- ▶ Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması,
- ▶ İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması,
- ▶ Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması,
- ▶ İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması

hallerinde açık rıza aranmaksızın aktarılabilir. Ayrıca;

- ▶ Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla,
- ▶ Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından

açık rıza aranmaksızın aktarım yapılabilecektir. Ne var ki, Kanun'un 8. maddesi, kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanun hükümlerine halel getirmemektedir.

7.2. Yurt dışına aktarma

Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması, Kanun'un 9. maddesi altında düzenlenmiştir. Bu maddede genel kural muhafaza edilmiş olup; kişisel verilerin, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılması yasaklanmıştır. Ancak, yukarıda yurt içindeki 3. kişilere aktarım hususunda açıklanan açık rıza istisnaları burada da geçerlidir.

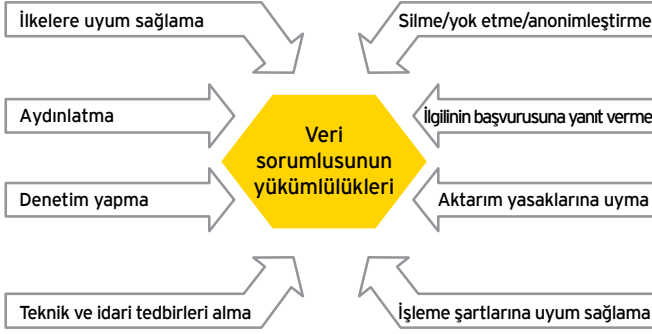
Öte yandan, aktarım yapılacak yabancı ülke için Kanun tarafından;

- ▶ Yeterli korumanın bulunması,
- ▶ Yeterli korumanın bulunmaması durumunda, Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması

halleri öngörülmüştür.

Aktarım yapılacak yabancı ülkede yeterli korumanın mevcut olup olmadığı hususu, Kurul tarafından belirlenecek ve ilan edilecektir (yurt dışı uygulamasında "white list" olarak anılmaktadır). Bu madde, kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanun hükümlerine halel getirmemektedir.

8. Veri sorumlusunun yükümlülükleri

Kanun'da **veri sorumlusu**, "kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi" olarak tanımlanmıştır. Veri sorumlusunun yanında bir de **veri işleyen** bulunmaktadır. Veri işleyen, veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişidir. Veri sorumlusu ve veri işleyen, Kanun'un getirdiği yükümlülüklerle aykırı davranışlardan birlikte sorumlu olacaklardır.

8.1. İkelere uyum sağlama

Kanun, kişisel verilerin işlenmesinde aşağıda sayılan ilkelere uyulmasını zorunlu kılmıştır:

- ▶ Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma
- ▶ Doğru ve gerektiğinde güncel olma
- ▶ Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme
- ▶ İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma
- ▶ İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme

İşlenen kişisel verilerin, kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hallerinde veri sorumlusu ayrıca bu durumu en kısa sürede ilgili kişiye ve Kurula bildirmekle yükümlüdür.

8.2. İşleme şartlarına uyum sağlama

Kanun, genel kural olarak kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceğini belirtmektedir. Açık rızanın aranmadığı istisna haller ise sınırlı şekilde sayılmak suretiyle belirlenmiştir. Dolayısıyla veri sorumlusu, Kanun'da aranan şartları sağlama yükümlülüğü altındadır.

8.3. Silme/yok etme/anonimleştirme

Veri sorumlusu, kişisel verilerin işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde kendiliğinden veya ilgili kişinin talebi üzerine verileri silmekle, yok etmekle veya anonimleştirmekle yükümlüdür. Bunun daha sonraki olası sorgulamalara istinaden ispat edilebilir durumda olması gerekmektedir.

8.4. Aydınlatma yükümlülüğü

Veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, kişisel verilerin elde edilmesi sırasında ilgili kişilere;

- ▶ Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği,
- ▶ Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,
- ▶ İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı,
- ▶ Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi,
- ▶ Kanunda sayılan diğer haklarını

bildirmekle yükümlüdür. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiğinin ispat edilebilir durumda olması uygulama açısından büyük önem arz etmektedir.

8.5. Teknik ve idari tedbirleri alma

Veri sorumlusu, kişisel verilerin hukuka aykırı şekilde işlenmesini, kişisel verilere hukuka aykırı şekilde erişilmesini önlemek ve bunu sürdürmek amacıyla gereken tüm teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

8.6. Denetim yükümlülüğü

Kanun uyarınca veri sorumlusu, kendi kurum veya kuruluşunda Kanun'a uygun hareket edilmesini sağlamak amacıyla gerekli denetimleri yapmakla veya yaptırmakla yükümlüdür. Kanun'a uyum çalışmalarına müteakip işletmenin devam eden, güncellenen düzeni uyarınca kişisel verilerin korunması uygulamalarının denetlenmesi ve raporlanması gerektiğinden Kişisel Verilerin Korunması Kurumu ("Kurum") nezdinde de güncellemeler yapılması önem arz etmektedir.

8.7. Veri sorumluları siciline kayıt

Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Kişisel Verileri Koruma Kurulunun gözetiminde tutulan Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır. Nesnel sicile kayıt kriterlerini belirleme yetkisi Kurul'a aittir. Sicile yapılacak kayıt esnasında Kanun'un 16. maddesi uyarınca hangi kişisel verilerin işleneceğinin de bildirilmesi gerekmektedir.

8.8. İlgilinin başvurusunu yanıtlama yükümlülüğü

Kişisel verileri işlenen kişi, Kanun uygulamasıyla ilgili taleplerini veri sorumlusuna iletebilecektir. Veri sorumlusu, ilgili talebi niteliğine göre en geç 30 gün içerisinde ücretsiz olarak sonuçlandırmakla yükümlüdür. Ancak, işlem ayrıca bir maliyet gerektiriyorsa Kurul'un belirleyeceği bir tarifeye göre ücret istenebilecektir.

9. İlgilinin hakları

Kanun'un 11. maddesi uyarınca ilgili kişilerin (kişisel veri sahibinin) hakları düzenlenmiştir. Buna göre herkes;

- ▶ Kişisel verilerinin işlenip işlenmediğini öğrenme,

- ▶ Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
- ▶ Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
- ▶ Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
- ▶ Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması halinde bunların düzeltilmesini isteme,
- ▶ Kanun'da sayılan kişisel verilerin işlenmesini gerektiren sebeplerinin ortadan kalkması halinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
- ▶ Kişisel verilerin silinmesinin veya yok edilmesinin talep edilmesi halinde yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
- ▶ İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
- ▶ Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması halinde zararın giderilmesini talep etme

haklarına sahiptir.

10. Veri sorumlusuna başvuru ve şikâyet mekanizması

Kanun'un 13 ila 16. maddeleri arasında kişisel verilerin konu olduğu işlemlerde ilgili kişilerin haklarını nasıl kullanabilecekleri ve doğabilecek uyuşmazlıkların çözüm yolları belirlenmiştir. Halihazırda Kanun'un öngördüğü mekanizmalardan "veri sorumlusuna başvuru" yolu, ilgili kişiler tarafından kullanılabilir durumdadır.

Buna göre, ilgili kişiler Kanun'un uygulanması ile ilgili taleplerini veri sorumlusuna iletebilme imkânına sahip kılınmıştır. Talebi alan veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırmakla yükümlüdür. Bu işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi halinde ise Kurulca belirlenen tarifedeki ücret alınabilir.

Veri sorumlusu, talebi kabul veya gerekçesini açıklamak kaydıyla bile reddedecektir. Ayrıca, cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirmekle yükümlüdür. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi halinde veri sorumlusunca gereği yerine getirilecektir. Başvurunun veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması halinde alınan ücret ilgiliye iade edileceği hükme bağlanmıştır.

Bunun yanında, 14. maddede düzenlenen Kurul'a şikâyet yolu ile yukarıda belirtilen veri sorumlusuna başvuru mekanizmasının kullanılmasını takiben, başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hallerinde; ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren 30 ve her halde başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde Kurula şikâyetle bulunabilir. Ancak, söz konusu şikâyet yolunu kullanabilmenin ön şartı veri sorumlusuna başvuru yolunun tüketilmesidir. Ne var ki, Kanun burada kişilik hakları ihlali hallerinde genel kanunlara göre tazminat talep edebilme hakkını saklı tutmuştur.

Kurul'a şikâyet mekanizmasının kullanıldığı hallerde, Kurul tarafından şikâyet üzerine veya ihlal iddiasının öğrenilmesi durumunda re'sen, görev alanına giren konularda gerekli inceleme yapılır. Buradan, Kurul'un ilgili kişinin şikâyetinin kapsamıyla bağlı kalacağı anlaşılmaktadır.

Veri sorumluları devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç; Kurulun inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri 15 gün içinde göndermek ve gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadırlar.

Şikâyet üzerine Kurul, talebi inceleyerek ilgililere bir cevap verir. Şikâyet tarihinden itibaren 60 gün içinde cevap verilmeyen durumlarda talep reddedilmiş sayılacaktır. Ancak, Kurul'un vermiş olduğu cevabın kabul veya ret anlamını açıkça taşımadığı hallerde söz konusu Kurul kararına karşı kanun yoluna başvurma imkânı mevcuttur. Kurul'un işlemini tamamlamasına dair Kanun'un muhteviyatında bulunan bir hüküm yoktur. Dolayısıyla, şikâyet talebinin iletilmesinden sonra, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda öngörülen 6 aylık bekleme süresinin dolmasını takiben 60 gün içerisinde Kurul kararına karşı dava açılabilir.

Kurul tarafından ihlalin varlığına hükmedilmesi halinde, tespit edilen hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar verilir ve ilgililere tebliğ edilir. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve yine tebliği tarihinden itibaren en geç 30 gün içinde veri sorumlusu tarafından yerine getirilmek zorundadır. Aksi takdirde, çalışmanın devamında değinileceği üzere Kanun'un 18. Maddesinde belirtilen 25.000 ila 1.000.000 TL tutarında idari para cezası yaptırımının uygulanması söz konusu olabilecektir.

Son olarak Kurul, telifisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması halinde, veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilecektir.

Öte yandan, kişisel veri sahibinin özel hukuk hükümleri uyarınca veri sorumlusundan tazminat talep etme hakkı saklı olacaktır.

11. Kişisel Verilerin Korunması Kurumu ve Kişisel Verilerin Korunması Kurulu

Kanun'un 19. maddesi altında düzenlenen Kişisel Verilerin Korunması Kurumu, Kanun'la verilen görevleri yerine getirmek üzere, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişiliğidir (bağımsız idari otorite). Maddenin gerekçesinde Avrupa Konseyi'nin 108 sayılı Sözleşmesi'nin ve Avrupa Birliği'nin 95/46/EC sayılı Direktifi'nin kişiler verilerin işlenmesine ilişkin ilkelerin uygulanmasını izleme ve yönlendirmek üzere fonksiyonel olarak bağımsız bir şekilde görev yapacak otoritelerin oluşturulmasını öngördüğü belirtilmiştir. Ayrıca, AB üyesi tüm ülkelerde veri koruma kurullarının görevlerinde bağımsız otoriteler şeklinde yapılandırıldığına vurgu yapılmıştır. Dolayısıyla, kanun koyucunun söz konusu kriter ve önergelerde uyumluluğun ve uygulama paralelliğinin sağlanması amacıyla hareket ettiğinden bahsedilebilir.

Kurum'un görevleri Kanun'un 20. maddesinde sayılmıştır. Buna göre Kurum;

- ▶ Görev alanı itibarıyla uygulamaları ve mevzuattaki gelişmeleri takip etmek, değerlendirme ve önerilerde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,
- ▶ İhtiyaç duyulması halinde, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri veya üniversitelerle iş birliği yapmak,
- ▶ Kişisel verilerle ilgili uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, görev alanına giren konularda uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, toplantılara katılmak,
- ▶ Yıllık faaliyet raporunu Cumhurbaşkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna ve Başbakanlığa sunmak,
- ▶ Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kurum'un karar organı olarak Kişisel Verilerin Korunması Kurulu ("Kurul") düzenlenmiştir. Kurul, 21. maddede hükme bağlandığı üzere 9 üyeden oluşur. 9 kişilik üyelerin 5'i TBMM tarafından, 2'si Cumhurbaşkanı tarafından ve 2'si Bakanlar Kurulu tarafından seçilecektir.

Kurulun görevleri, Kanun'un 22. maddesinde aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- ▶ Kişisel verilerin, temel hak ve özgürlüklere uygun şekilde işlenmesini sağlamak
- ▶ Kişisel verilerle ilgili haklarının ihlal edildiğini ileri sürenlerin şikâyetlerini karara bağlamak
- ▶ Şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda re'sen görev alanına giren konularda kişisel verilerin kanunlara uygun olarak işlenip işlenmediğini incelemek ve gerektiğinde bu konuda geçici önlemler almak
- ▶ Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi için aranan yeterli önlemleri belirlemek

- ▶ Veri Sorumluları Sicilinin tutulmasını sağlamak
- ▶ Kurulun görev alanı ile Kurumun işleyişine ilişkin konularda gerekli düzenleyici işlemleri yapmak
- ▶ Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri belirlemek amacıyla düzenleyici işlem yapmak
- ▶ Veri sorumlusunun ve temsilcisinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenleyici işlem yapmak
- ▶ Kanun'da öngörülen idari yaptırımlara karar vermek
- ▶ Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat tasarıları hakkında görüş bildirmek
- ▶ Kurumun; stratejik planını karara bağlamak, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını ve performans kriterlerini belirlemek
- ▶ Kurumun stratejik planı ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak
- ▶ Kurumun performansı, mali durumu, yıllık faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan konular hakkında hazırlanan rapor tasarılarını onaylamak ve yayımlamak
- ▶ Taşınmaz alımı, satımı ve kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak
- ▶ Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek

12. Yaptırımlar

Kanun, ihlal halinde uygulanacak yaptırımları "Suçlar" ve "Kabahatler" olarak iki başlık altında toplamıştır.

12.1. Suçlar

Kişisel verilerin hukuka aykırı kaydedilmesi	1 yıldan 3 yıla kadar hapis
Özel nitelikli kişisel verilerin hukuka aykırı kaydedilmesi	1.5 yıldan 4.5 yıla kadar hapis
Kişisel verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme	2 yıldan 4 yıla kadar hapis
Kişisel verileri yok etme	1 yıldan 2 yıla kadar hapis

Kanun'un, Suçlar başlıklı 17. maddesi Türk Ceza Kanunu'nun ("TCK") 135 ila 140 ıncı maddelerine atıfta bulunmuş ve suç teşkil eden fiillere verilecek cezaların TCK hükümlerine belirleneceği belirtilmiştir:

TCK 135 (Kişisel verilerin kaydedilmesi): Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. Kişisel verinin, kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırki kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya

sendikal bağlantılarına ilişkin olması durumunda birinci fıkra uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır.

TCK 136 (Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme): Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

TCK 138 (Verileri yok etmeme): Kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olanlara görevlerini yerine getirmediklerinde bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

TCK 140 (Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri): Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

12.2. Kabahatler

Aydınlatma yükümlülüğüne aykırılık	5.000 - 100.000 TL
Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler aykırılık	15.000 - 1.000.000 TL
Kurul kararlarına uymama	25.000 - 1.000.000 TL
Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırılık	20.000 - 1.000.000 TL

Kanun'un ihlali hallerinde idari para cezası olarak uygulanacak olan yaptırımlar 18. maddede sayılmıştır. Buna göre;

- ▶ Aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar,
- ▶ Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,
- ▶ Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,
- ▶ Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar

İdari para cezası verilir.

Maddenin gerekçesinde belirtilen yaptırımların veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişilerine uygulanacağı belirtilmiştir. Kurul, söz konusu idari para cezalarını belirlerken kabahatin haksızlık seviyesi, kabahatin failinin kusur derecesi ve ekonomik durumu gibi kriterleri dikkate alacaktır. Bu gerekçeyle belirlenen idari para cezalarının alt ve üst sınırları kanun koyucu tarafından esnek tutulmuş, takdir yetkisi idareye tanınmıştır.

İdari para cezalarına ilişkin Kabahatler Kanunu da uygulama alanı bulacağından, ceza kesilmesi, ödenmesi, hakkında yargı yoluna başvurulması gibi genel hususlarda Kabahatler Kanunu uygulanacaktır.

Bizimle iletişime geçin

Mehmet Küçükkaya
KS Avukatlık Ortaklığı
Şirket Ortağı
mehmet.kucukkaya@tr.ey.com
+90 212 408 57 24
+90 533 396 32 38

Emre Beşli
EY Türkiye
Danışmanlık Hizmetleri
Şirket Ortağı
emre.besli@tr.ey.com
+90 212 408 56 83

Ahmet Sağlı
KS Avukatlık Ortaklığı
Şirket Ortağı
ahmet.sagli@tr.ey.com
+90 212 408 52 47
+90 530 151 50 67

Erdem Tecer
EY Türkiye
Denetim Hizmetleri
Şirket Ortağı
erdem.tecer@tr.ey.com
+90 212 408 53 77

Yasemin Abdik
KS Avukatlık Ortaklığı
Müdür
yasemin.abdik@tr.ey.com
+90 212 408 59 59
+90 532 376 60 93

Ümit Yalçın Şen
EY Türkiye
Danışmanlık Hizmetleri
Direktör
Siber Güvenlik
Hizmetleri Lideri
umit.sen@tr.ey.com
+90 212 408 53 91

Ceylan Necipoğlu
KS Avukatlık Ortaklığı
Kıdemli Avukat
ceylan.necipoglu@tr.ey.com
+90 212 408 51 89
+90 533 445 13 32

Can Genç
EY Türkiye
Denetim Hizmetleri
Kıdemli Müdür
Adli Teknoloji ve
Keşif Hizmetleri Lideri
can.genc@tr.ey.com
+90 212 408 53 71

EY Hakkında

EY bağımsız denetim, vergi, kurumsal finansman ve danışmanlık hizmetlerinde bir dünya lideridir. Anlayışımız ve kaliteli hizmetlerimiz dünya ekonomisi ve sermaye piyasalarında güvenin oluşmasına katkıda bulunmaktadır. EY, güçlü yönetim ekibiyle tüm paydaş gruplarına verdiği sözleri yerine getirmekte ve bu şekilde çalışanları, müşterileri ve içinde yer aldığı diğer çevreler için daha iyi bir çalışma hayatı oluşturulmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok, üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret ediniz.

© 2017 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

Sadece genel bilgi verme amacıyla sunulan bu yayının muhasebe, vergi veya diğer profesyonel hizmetler alanında geçerli bir kaynak olarak kullanılması amacıyla hazırlanmamıştır. Belirli bir konuya ilişkin olarak ilgili danışmana başvurulmalıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye